

Algemene toelichting bij jaarrekening 2018

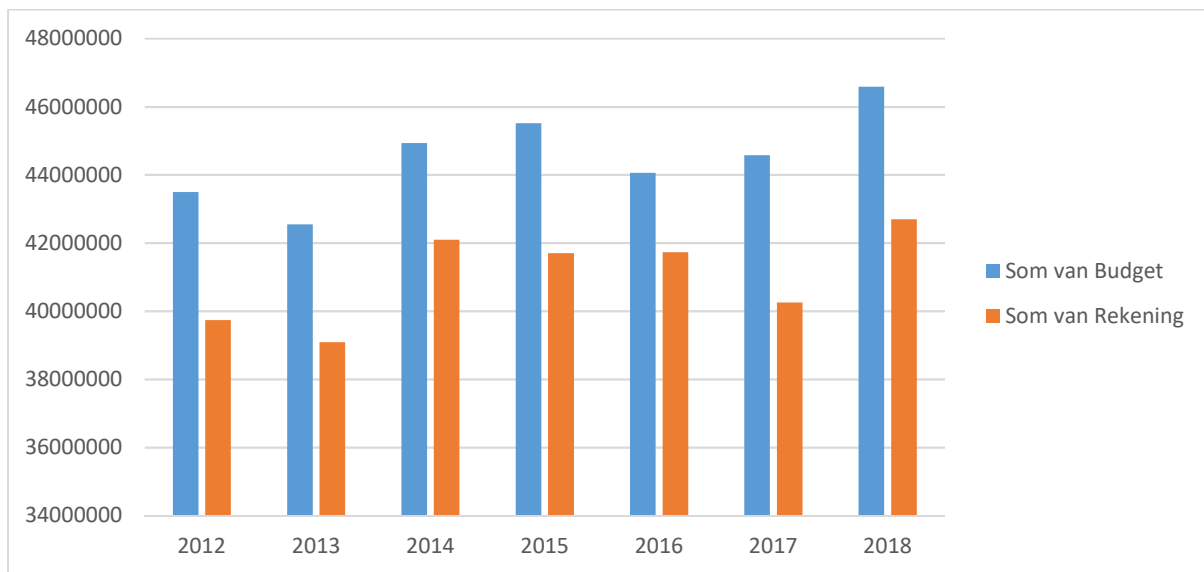
1) Toelichting bij de financiële nota – Exploitatie

- verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde uitgaven en de geraamde uitgaven (volgens de laatste aanpassingen)

In het budget van 2018 (na de laatste aanpassingen) was voor het totaal van de exploitatie-uitgaven een bedrag van €46.585.362,24 voorzien. De werkelijke exploitatie-uitgaven van jaarrekening 2018 blijken echter €42.696.421,55 te bedragen, wat een verschil van €3.888.940,69 betekent. Dit impliceert dat 8,35% van de exploitatiekredieten niet werd aangewend, wat nauwer aansluit dan het resultaat van 2017 (9,68%) en in lijn ligt met de situatie van de jaarrekeningen van 2012, 2013 en 2015, toen de afwijking ook meer dan 8% bedroeg. In 2014 bedroeg het verschil meer dan 6%; in de jaarrekening van 2016 werd een heel beperkte afwijking genoteerd (5,29%).

Als positieve bedenking kan natuurlijk wel worden meegegeven dat een grote afwijking minstens op zuiver financieel vlak wijst op een forse besparing in vergelijking met het budget. Uiteraard spreekt het wel voor zich het hanteren van adequate ramingen de meerjarenplanopmaak vlotter laat verlopen.

Grafiek 1 – exploitatie-uitgaven: evolutie budget en jaarrekening

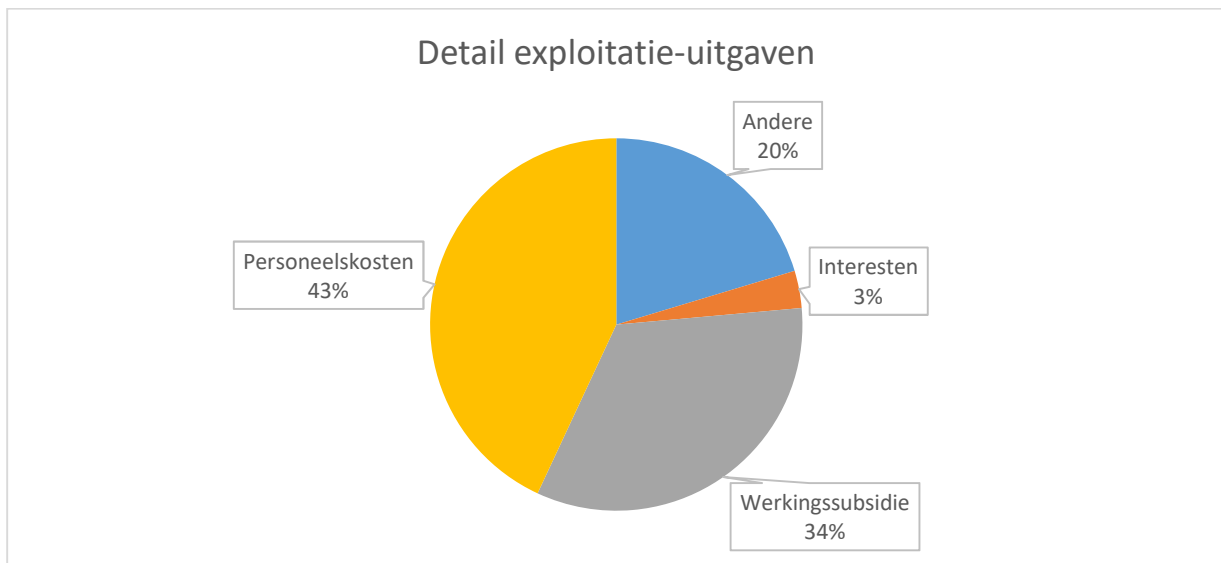

Uit grafiek 1 blijkt duidelijk dat aan uitgavenzijde vanaf 2013 steeds meer uitgavenkredieten werden voorzien. Dit is niet geheel onlogisch, onder meer door de stijgende personeelskost en tevens doordat in 2013 een dalende trend merkbaar was in vergelijking met de voorgaande jaren. Het was positief vast te stellen dat deze stijging van de uitgavenbudgetten in 2016 een halt werd toegeroepen en zeker dat deze trend zich in de rekeningcijfers zelfs al een jaar eerder manifesteerde. Zo vielen de werkelijke uitgaven van 2015 lager uit dan die van 2014 en waren de cijfers van 2016 qua grootteorde vergelijkbaar met die van 2015. Met betrekking tot 2017 kon worden vastgesteld dat het uitgavebudget terug een opwaartse trend vertoonde, maar daartegenover stond een dalende beweging op het vlak van werkelijk gerealiseerde uitgaven. In 2018 liepen de exploitatie-uitgaven verder op en kwamen deze uit op het hoogste bedrag van de afgelopen jaren.

(Met betrekking tot 2017 werd aangetoond dat de daling van de werkelijke uitgaven in niet geringe mate toe te schrijven was aan enkele uitzonderlijke gebeurtenissen. Bij gelijkblijvend beleid is het immers lang niet evident om verder te beknibbelen op het huidige uitgavenpatroon. Men kan namelijk moeilijk voorbij aan de doorgaans

onvermijdelijke, stijgende tendens van bepaalde uitgaven, zoals toelagen aan externe partners en personeelskosten, die samen ongeveer driekwart van de totale exploitatie-uitgaven vertegenwoordigen.)

Grafiek 2 – opdeling exploitatie-uitgaven

Een aanzienlijk deel van de exploitatie-uitgaven heeft betrekking op de **personeelskost**¹. Deze steeg met €540.178,77 tussen 2012 en 2013, van €16.602.554,56 naar €17.142.733,33 (+3,25%). Tussen 2013 en 2014 was een stijging van €596.546,58 vast te stellen (+3,48%), wat de totale kost op €17.739.279,91 bracht. Dit laatste bedrag was zeker niet buitensporig te noemen aangezien de *anciënniteit* van meerdere personeelsleden in 2014 werd geregulariseerd. Dit laatste verklaart in aanzienlijke mate waarom de stijging in 2015 eerder beperkt bleef. Zo stegen de personeelskosten in dat jaar met €228.346,05 (+1,28%) tot een totaal van €17.967.625,96. Het is opvallend dat na een onafgebroken stijgende tendens de personeelskost in 2016 voor het eerst daalde. De totale kost voor 2016 bedroeg €17.849.283,15, wat €118.342,81 (of 0,66%) lager uitviel dan in 2015. Ook in 2017 zette de daling van de personeelskost zich verder door; de totale kost van €17.754.415,47 lag €94.867,68 lager dan in 2016 (-0,53%).

Het was niet evident om na te gaan waaraan deze daling van personeelsgebonden uitgaven exact te wijten was; door het afschaffen van de tewerkstellingsvorm van gesubsidieerde contractuelen (de zogenaamde gesco's), was de transparantie wat zoek. In 2016 verhuisden de gesco-gebonden uitgaven immers naar de rubrieken van de contractuele personeelsleden. Het is alleszins wel zo dat het heronderhandelen van de polissen betreffende arbeidsongevallenverzekeringen (wat ook onder de ruime noemer 'personeelskosten' valt) mee een verklaring vormde. Sinds 2016 werd op dit vlak een kostenbesparing van enkele tienduizenden euro's op jaarbasis gerealiseerd. Uiteraard was ook het aanzienlijke aantal openstaande betrekkingen niet vreemd aan de terugval van de personeelskosten.

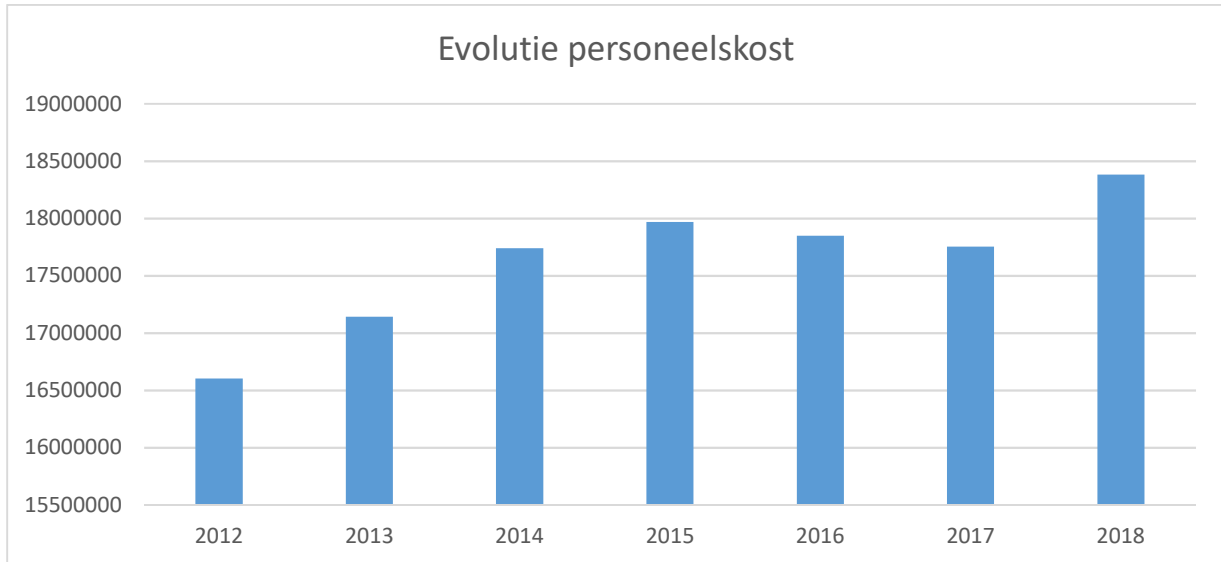
Het gegeven dat de personeelsgebonden uitgaven in 2016, noch in 2017 toenamen, was wel opmerkelijk aangezien de spilindex zowel in mei 2016 als in mei 2017 overschreden werd. Ook in 2015 werd deze index overschreden, maar dit had geen gevolgen op de loonlast aangezien de federale overheid besliste tot het doorvoeren van een zogenaamde index-sprong. De daaraan voorafgaande overschrijding van de spilindex die wél gevolgen had op de loonlast, te weten een stijging van 2%, dateerde reeds van november 2012.

Nadat twee achtereenvolgende jaren een dalend uitgavenpatroon kon worden opgetekend, nam de personeelskost in 2018 terug toe. In vergelijking met 2017 werd een stijging van €626.150,53 opgetekend (+3,53%); de personeelskosten bereikten met een totaal uitgavenbedrag van €18.380.566,16 het hoogste niveau

¹ Gebaseerd op 'code 62' uit 'exploitatier rekening per beleidsdomein' (TJ1).

in jaren. Een deel van deze stijging kan zeker verklaard worden door het overschrijden van de spilindex (augustus 2018), het overhevelen van enkele personeelsleden van het OCMW naar de gemeente en het verder invullen van het personeelskader.

Grafiek 3 – personeelskost: evolutie doorheen de jaren

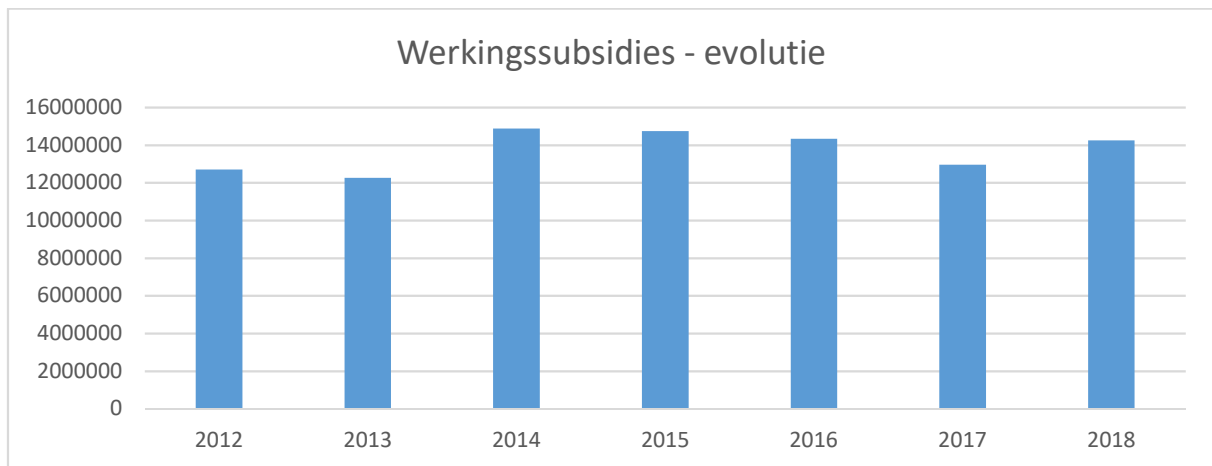

Aangezien de personeelskost een omvangrijk bedrag vertegenwoordigt en uit het verleden blijkt dat het voorziene budget vaak de werkelijke kost gevoelig overstijgt, werd gepoogd om deze uitgaven nauwkeuriger te benaderen. Gelet op de omvang van deze uitgavenkredieten resulteert zelfs een procentueel kleine afwijking tussen het gebudgetteerde en het aangerekende bedrag immers in een aanzienlijk saldo.

Zo werd in de rekening van 2012 bijvoorbeeld €836.488,55 van de gebudgetteerde personeelsuitgaven niet gebruikt. Vanaf 2013 werd daarom geopteerd voor een merkkelijk scherpere budgettering, zelfs in die mate dat er dat jaar louter op het personeelsbudget iets te weinig krediet voorhanden bleek (-€92.226,62). Voor de periode van 2014 tot 2017 schommelde de afwijking tussen 1,41% en 3,15%. Met betrekking tot 2018 blijkt het resultaat zich ook ergens rond dat niveau te situeren: €509.681,85 (2,7%) bleef onaangewend.

Een andere omvangrijke uitgavenpost betreft de door het bestuur verleende **werkingstoelagen**. Na de aanzienlijke toename tussen 2013 en 2014, waarin een stijging van €12.268.875,50 naar €14.870.487,21 kon worden opgetekend, vertoonde dit bedrag sinds 2015 terug een dalende trend. In 2015 werd voor een totaal van €14.748.725,65 aan werkingssubsidies toegekend; in 2016 was dit €14.332.527,33. Door enkele uitzonderlijke gebeurtenissen zakte de omvang van het bedrag in 2017 naar het laagste peil van de afgelopen jaren (€12.950.377,48). In 2018 werd €14.252.005,80 aan werkingstoelagen verstrekt, merkkelijk meer dan in 2017, maar ongeveer van een zelfde grootteorde dan in 2016 en nog steeds minder dan in de periode 2014-2015.

Grafiek 4 – werkingssubsidie: evolutie doorheen de jaren

Strikt genomen is het niet eens opmerkelijk dat deze uitgaven een jaarlijkse stijging vertonen, aangezien met deze werkingstoelagen in niet geringe mate onrechtstreeks personeelskosten gedragen worden. Binnen de **politiezone** bijvoorbeeld wordt jaarlijks ongeveer 85% van het uitgavenbudget aan de weddenlast besteed. In 2017 viel de gemeentelijke toelage merkkelijk lager uit dan in de vorige zes jaren (€3.402.461,92), wat te verklaren viel door de ontvangst van een achterstallige federale toelage van €346.318,68 met betrekking tot de periode 2002-2009. In 2018 werd aan de zone een werkingstoelage van €3.843.531,29 verstrekt.

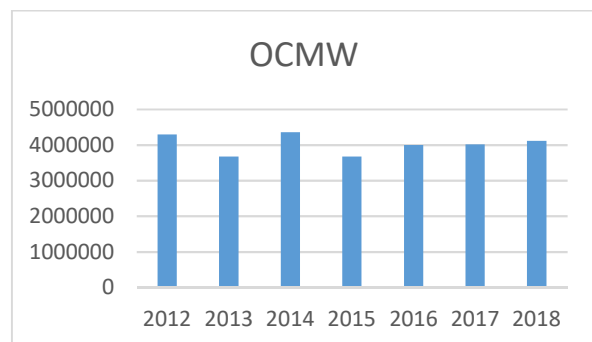
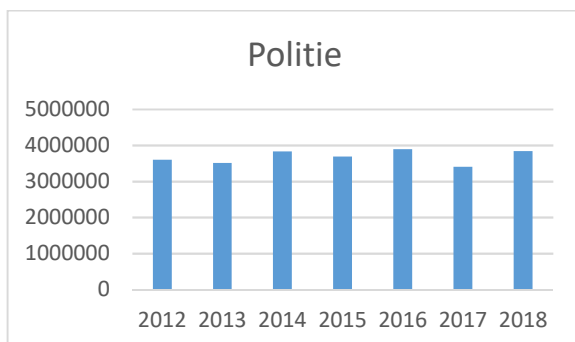
Bij het **OCMW** nam de toelage in vergelijking met 2017 met 2,65% of €106.289,02 toe tot een totaal van €4.117.561,53. In elk geval ligt de toelage merkkelijk lager dan het bedrag dat in 2014 verstrekt werd. Dit valt te verklaren doordat de toelage in 2014 ten gevolge van de regularisatie van *anciënniteiten* fors gestegen was.

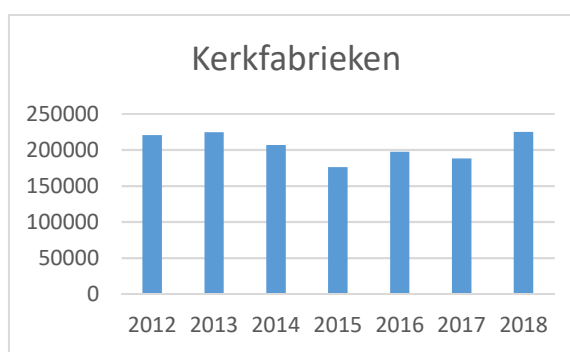
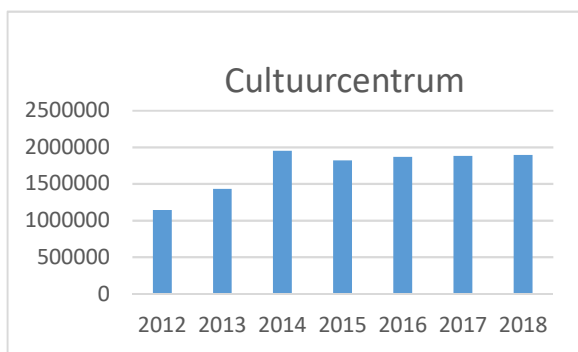
(Opgelet: de vermelde bedragen dienen in bepaalde gevallen genuanceerd te worden aangezien sommige instanties de eventuele overschotten die bij de opmaak van de eigen jaarrekening gerealiseerd worden, hetzij verrekenen in de toelage van het lopende jaar, hetzij gewoon integraal behouden.)

De toelage aan het **cultuurcentrum** steeg in 2018 met €13.206,97 naar een totaal bedrag van €1.893.265,17. Net als bij het OCMW valt ook dit bedrag lager uit dan de toelage van 2014 (€1.950.000). De piek in 2014 vindt een oorsprong in de beslissing tot het eenmalig toekennen van een merkkelijk hogere toelage vooraleer zou worden teruggevallen op een enveloppesubsidie van 1.400.000 (aan te vullen met bijkomende (door)stortingen en een indexatie).

Wat de **kerkfabrieken** betreft, kan worden vastgesteld dat de werkingsuitgaven zich voor het eerst sinds 2014 terug boven de €200.000 situeren. Met een toelage van €225.080,72 is het toegekende bedrag zelfs het hoogste van de voorbije jaren.

Grafiek 5 tot 8

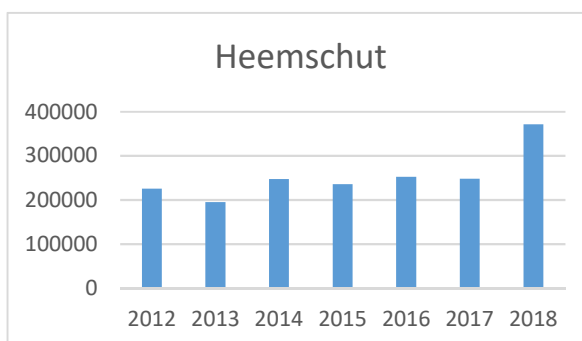
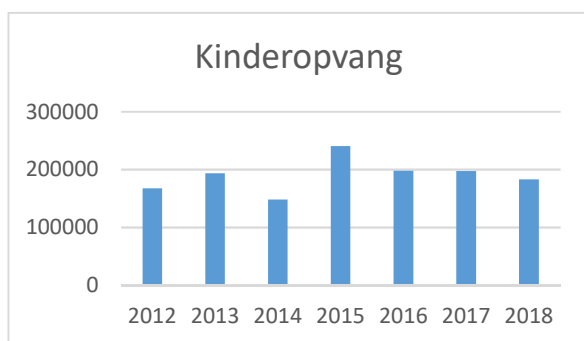
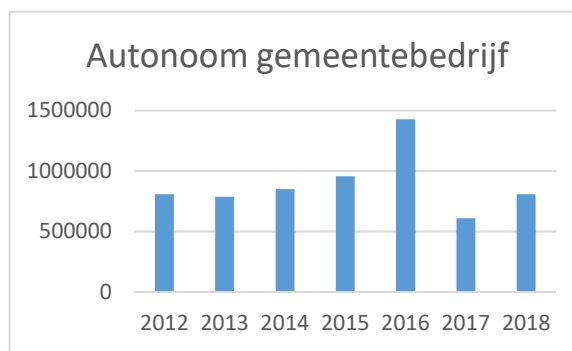
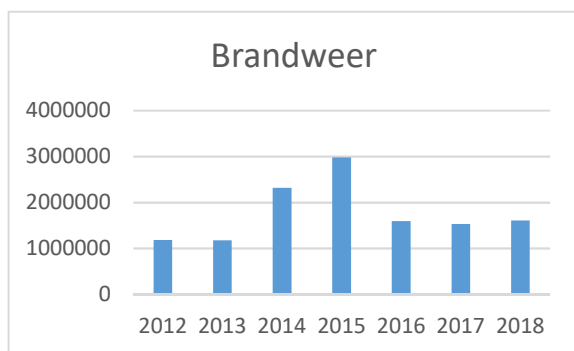
De voorbije jaren vormde de toelage aan de **brandweerzone** een heel zware last. Door de oprichting van de hulpverleningszone Vlaams-Brabant West diende het bestuur de toelage rechtstreeks aan deze instantie over te maken, maar daarenboven ook nog eens aan de provincie Vlaams-Brabant, die voordien instond voor de inning van de brandweergelden. Deze laatste instantie inde de bijdragen immers met enige vertraging, waardoor de uitgaven aan beide partners gedurende bepaalde tijd gelijktijdig dienden te worden toegekend. Vooral in 2015 zorgde dit voor een aanzienlijk bedrag aan brandweerausgaven ten belope van €2.976.559,89. In 2016 halveerde dit bedrag (€1.595.468,89), doordat bovenop de toelage aan de zone van €1.458.392,76 *slechts* €137.076,12 werd geïnd door de provincie. Vanaf 2017 wordt de gemeentelijke bijdrage enkel nog aan de zone zelf betaald, al bestaat er nog steeds discussie over een achterstallige gedeelte en een eindafrekening die door de provincie gevorderd zou worden (terug te vinden in rekening 2019). In 2018 werd aan de zone €1.606.523,64 betaald, zijnde €73.874,04 meer dan in 2017.

De toelage aan **Autonom Gemeentebedrijf Grimbergen** zat de afgelopen jaren in de lift. Dit was verklaarbaar doordat de voorbije jaren ook steeds meer patrimonium werd overgedragen, maar vooral omdat de strengere voorschriften (winstoogmerk dient aangetoond en niet enkel meer voorgehouden te worden) ertoe leiden dat de gemeente bijkomende prijssubsidies dient te verstrekken (hiertegenover staat dan wel de afbouw van de werkings- en investeringstoelage). Met ingang van 2017 werd evenwel een einde gemaakt aan het doorfactureren van ter beschikking gesteld gemeentepersoneel. Conform de BTW-voorschriften is het doorrekenen van personeel immers niet langer verplicht, waardoor het gemeentebestuur, door hier van af te zien, op de prijssubsidie kan besparen. Ten gevolge van deze nieuwe benadering is de toelage (prijssubsidie) aan het AGB dan ook fors gedaald. In vergelijking met 2017 steeg de toelage in 2018 wel met €198.940,94 naar €806.246,81 (32,75%).

De uitgaven in het kader van **kinderopvang** bleven de voorbij jaren stabiel. In de grafiek is in de periode 2014-2015 een aanzienlijke afwijking vast te stellen; deze is verklaarbaar doordat in 2015 ook nog het vierde kwartaal van 2014 werd aangerekend (wat meteen ook het lagere cijfer van 2014 verklaart). Indien hiervan abstractie wordt gemaakt, bleef deze toelage doorheen de jaren net onder de grens van €200.000 schommelen. In 2018 is een bescheiden daling van de toelage vast te stellen, wat te verklaren valt doordat de tussenkomst vanuit het bestuur voor een halve en een volledige opvangdag verlaagd werd; de opvanginitiatieven konden immers terugvallen op een verhoging van de subsidiering die vanuit Kind & Gezin werd verstrekt. In 2019 zal deze tussenkomst per opvangdag vanuit het bestuur overigens nog verder afgebouwd worden.

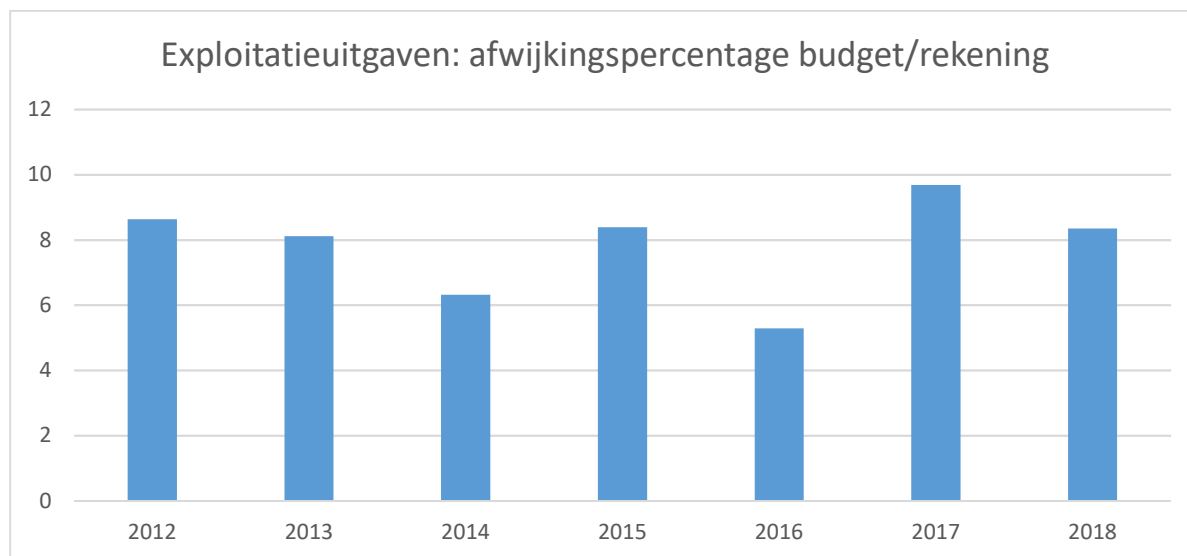
Wat **vzw Heemschut** betreft, bleef de toelage de voorbije jaren rond het bedrag van €250.000 schommelen. Net als bij het cultuurcentrum wordt bij vzw Heemschut immers gewerkt met een zogenaamde enveloppefinanciering. In 2018 steeg deze enveloppe met haast 50% tot een bedrag van €371.494,25. Deze verhoging van de toelage, die structureel zal zijn, bleek immers nodig te zijn voor de vervanging van de conservator en een vakman.

Grafiek 9 tot 12

In 2018 bestonden de exploitatie-uitgaven voor 43% uit personeelskosten en 34% uit werkingssubsidies. De **interesten** bedroegen zo'n 3% en zijn al enkele jaren in dalende lijn; dit is enerzijds te verklaren door de schuldafbouw die de voorbije jaren gerealiseerd werd én de vaststelling dat de huidige rentevoeten op een historisch laag niveau staan. De eigenlijke **werkingskosten** maakten *slechts* zo'n 20% uit van de exploitatie-uitgaven; dit percentage vertegenwoordigde €8.679.626,34. Meer dan de helft van dit laatste bedrag is terug te vinden in de volgende 16 artikels (gefilterd op bedragen > €100.000):

Nr.	Omschrijving	Item	AR	Aanrekeningen
1	Prestaties en verwerken huisvuil	0300-00	6130400	€ 1 949 021,42
3	Elektriciteit (openbaar)	0670-00	6110000	€ 602 745,22
4	Beheers- en werkingskosten van de informatica	0119-03	6150000	€ 446 894,69
5	Algemene onderaannemingen (afkoppelingen)	0310-00	6030000	€ 371 459,37
6	Doorstorting inschrijvingsgelden academie	0820-00	6000300	€ 134 901,00
7	Administratiekosten personenbelasting	0020-00	6140000	€ 130 061,25
8	Onderhoudswerken wegen en waterlopen	0200-00	6130200	€ 124 151,98
9	Onderhoudskosten sportterreinen	0740-03	6130100	€ 122 926,48
10	Erelonen-vergoedingen (soc. secretariaat, veiligheid, consultancy)	0112-00	6160030	€ 121 379,22
11	Benodigheden voor onroerende goederen (loods)	0119-02	6103000	€ 111 703,03
12	Aankoop huisvuilrecipiënten bestemd voor verkoop	0300-00	6042030	€ 110 785,31
13	Brandstof en olie voertuigen	0119-00	6113000	€ 107 752,94
14	Erelonen-vergoedingen aan advocaten	0119-00	6160020	€ 105 359,73
15	Terugbetaling FOD BZ (EID, kids ID, vreemdelingenkaarten)	0130-00	6043000	€ 103 584,50
16	Huur en huurlasten onroerende goederen (klascontainers)	0869-03	6100100	€ 102 259,29
				€ 4 644 985,43

Grafiek 13

Na de hoopgevende evolutie in 2016 situeerde het afwijkingspercentage tussen enerzijds het budget en anderzijds de jaarrekening zich in 2017 op het hoogste niveau in jaren. In 2018 werd het verschil terug wat kleiner, maar is nog steeds een afwijking van 8,35% of €3.888.940,69 waarneembaar. Het blijft een uitdaging om budgetten zo nauwkeurig mogelijk te ramen. Het is weliswaar zo dat men niet-gebruikte kredieten achteraf als een financiële meevaller kan beschouwen, maar desalniettemin vormt het systematisch overbudgetteren toch een hinderpaal voor de opmaak van het meerjarenplan. Daarom is het van belang na te gaan op welke posten een aanzienlijk verschil waarneembaar is tussen enerzijds het gebudgetteerde en anderzijds het werkelijk aangerekende bedrag.

Wanneer we bekijken op welke uitgave-artikelen bij afsluiting van het boekjaar minstens €40.000 beschikbaar bleef, bekomen we onderstaande korte lijst, die reeds €2.099.930,14 van de aangehaalde €3.888.940,69 rechtvaardigt:

Beleidsitem	AR	Algemene rekening omschrijving	Uitgavekrediet	Beschikbaar
0400-00	6493250	Toelage politiezone	€ 4 757 905,80	€ 914 374,51
0900-00	6493250	Toelage OCMW	€ 4 428 749,18	€ 311 187,65
0670-00	6110000	Elektriciteit	€ 806 700,00	€ 203 954,78
0310-00	6160030	Erelonen en vergoedingen voor andere prestaties	€ 159 296,50	€ 139 302,43
0310-00	6030000	Algemene onderaannemingen	€ 172 500,00	€ 127 500,00
0310-00	6030000	Algemene onderaannemingen	€ 114 300,00	€ 114 300,00
0200-00	6130200	Wegen en waterlopen	€ 220 018,45	€ 78 118,82
0740-03	6206010	Bezoldigingen	€ 65 717,07	€ 64 924,49
0740-01	6216000	Werkgeversbijdragen	€ 159 053,33	€ 54 813,57
0310-00	6030000	Algemene onderaannemingen	€ 116 948,92	€ 46 778,67
0310-00	6160030	Erelonen en vergoedingen	€ 75 097,89	€ 44 675,22
			€ 2 099 930,14	

De toelage aan de politiezone werd de voorbije jaren steeds opgenomen in bovenstaand overzicht. Doordat aan de zone (anders dan bij pakweg OCMW of cultuurcentrum) enkel een toelage wordt uitbetaald voor zover deze in dat bewuste jaar door de politiezone aangewend wordt, is dit verschil verklaarbaar. Het budget van de politiezone bestaat voor ongeveer 85% uit personeelskosten; indien zich in de personeelsbezettingen

schommelingen voordoen (vertrek van een personeelslid, vacatures die niet onmiddellijk ingevuld geraken,...) heeft dit dadelijk impact op de benodigde toelage.

De afwijking bij de toelage aan het OCMW heeft te maken met de afspraak om een welbepaald deel van het positieve resultaat van de jaarrekening van het OCMW in mindering te brengen op de toelage die door het gemeentebestuur verstrekt wordt. Dit saldo zou normaal gezien verwerkt worden in de geplande budgetwijziging van 2018, maar omdat het aanwezigheidsquorum niet werd bereikt, werd de wijziging uiteindelijk niet goedgekeurd. Dit verklaart overigens ook nog heel wat andere onaangewende saldi.

De kredieten die voorzien werden voor de afkoppelingen op privé domein (zowel de eigenlijke werken als de erelonen) werden slechts in zeer beperkte mate aangewend. Dit is een vaststelling die ook de voorbije jaren gemaakt kon worden; klaarblijkelijk is het niet voor de hand liggend om deze uitgaven zeer nauwkeurig in te schatten. Deze opmerking geldt voor alle vermelde uitgaven die onder beleidsitem 0310-00 vallen.

De afwijking inzake openbare verlichting lijkt aan de onrealistische kant en heeft vermoedelijk eerder betrekking op het ogenblik waarop de afrekening bezorgd (en geboekt) wordt, dan op het eigenlijke verbruik.

Het louter focussen op die artikelen waarop de grootst beschikbare bedragen behouden blijven, is mogelijk een wat eenzijdige benadering. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat ook de som van vele soortgelijke, kleinere artikelen tot een wezenlijk bedrag kan leiden. Teneinde beter te kunnen nagaan in welke mate kredieten in welbepaalde sectoren werden aangesproken, kan daarom een overzicht worden gemaakt van het aanwendingspercentage per dienst.

Verantwoordelijke	Krediet	Aanrekening	Beschikbaar	%
Kabinet burgemeester	€ 16 830,00	€ 16 826,39	€ 3,61	99,98
Secretarie-Alg. Zaken	€ 291 926,76	€ 288 991,39	€ 2 935,37	98,99
School Strombeek	€ 71 542,50	€ 70 713,06	€ 829,44	98,84
Veiligheid-Preventie	€ 82 143,92	€ 80 752,17	€ 1 391,75	98,31
Personeel-Organisatie	€ 18 469 113,88	€ 18 019 841,45	€ 449 272,43	97,57
Academie	€ 170 971,00	€ 164 819,94	€ 6 151,06	96,40
Leefmilieu	€ 398 002,96	€ 383 176,79	€ 14 826,17	96,27
Welzijn-Jeugd	€ 584 328,37	€ 545 585,17	€ 38 743,20	93,37
Werken Eigen Beheer	€ 3 039 723,43	€ 2 811 623,14	€ 228 100,29	92,50
Informatica	€ 521 317,28	€ 482 102,51	€ 39 214,77	92,48
School Humbeek	€ 74 860,79	€ 68 987,49	€ 5 873,30	92,15
School Beigem	€ 67 986,82	€ 62 172,22	€ 5 814,60	91,45
Bibliotheek	€ 749 308,61	€ 678 310,38	€ 70 998,23	90,52
Financiën	€ 17 584 353,71	€ 15 896 377,39	€ 1 687 976,32	90,40
Integratie	€ 195 417,72	€ 175 876,00	€ 19 541,72	90,00
Bevolking-Burg. Stand	€ 159 616,39	€ 141 279,69	€ 18 336,70	88,51
Logistiek	€ 698 932,81	€ 611 411,11	€ 87 521,70	87,48
Sport	€ 317 686,46	€ 277 816,22	€ 39 870,24	87,45
Economie-Cultuur	€ 504 298,45	€ 438 880,92	€ 65 417,53	87,03
Onderwijs (algemeen)	€ 314 621,25	€ 272 434,89	€ 42 186,36	86,59
School Borgt	€ 62 500,05	€ 50 398,29	€ 12 101,76	80,64
Ruimtelijke ordening	€ 192 068,46	€ 149 392,89	€ 42 675,57	77,78
Openbare Werken	€ 2 016 810,62	€ 1 008 652,05	€ 1 008 158,57	50,01
	€ 46 584 362,24	€ 42 696 421,55	€ 3 887 940,69	91,65

De mate waarin een welbepaalde dienst de gebudgetteerde bedragen daadwerkelijk heeft aangewend, zijn terug te vinden onder het percentage in de laatste kolom. Hoe hoger dit percentage, hoe hoger ook de aanwendingsgraad ligt. Hoe lager het percentage, hoe lager de mate waarin aangevraagde kredieten besteed werden.

Het spreekt voor zich dat het niet de bedoeling kan zijn om zondermeer de hoogst mogelijke realisatiegraad te behalen. Dit zou immers kunnen impliceren dat diensten pogen om de ter beschikking gestelde middelen zomaar te besteden. Een lage realisatiegraad kan mogelijk wijzen op een te ruim budgetteren, wat leidt tot vermijdbare druk op de opmaak van de meerjarenplanning.

Op basis van *de wet van de grote getallen*, kan worden vastgesteld dat bij budgettair omvangrijke diensten zelfs een behoorlijke realisatiegraad kan resulteren in een aanzienlijk niet-aangewend gedeelte. Andersom is een lage realisatiegraad bij diensten die met eerder beperkte budgetten werken ook minder relevant.

(Let wel: de bedoeling van deze tabel kadert in het licht van de voorschriften die vereisen dat de verschillen tussen budget en rekening worden gesitueerd. Het is dus geenszins de bedoeling om aan de hand van dit overzicht zomaar een evaluatie te maken van de manier waarop bepaalde diensten budgetten opmaken en/of uitvoeren. Voor elke afwijking op dienstniveau zijn mogelijk heel plausibele verklaringen voorhanden. Het in detail uitspitten van deze oorzaken valt buiten het bestek van deze toelichting.)

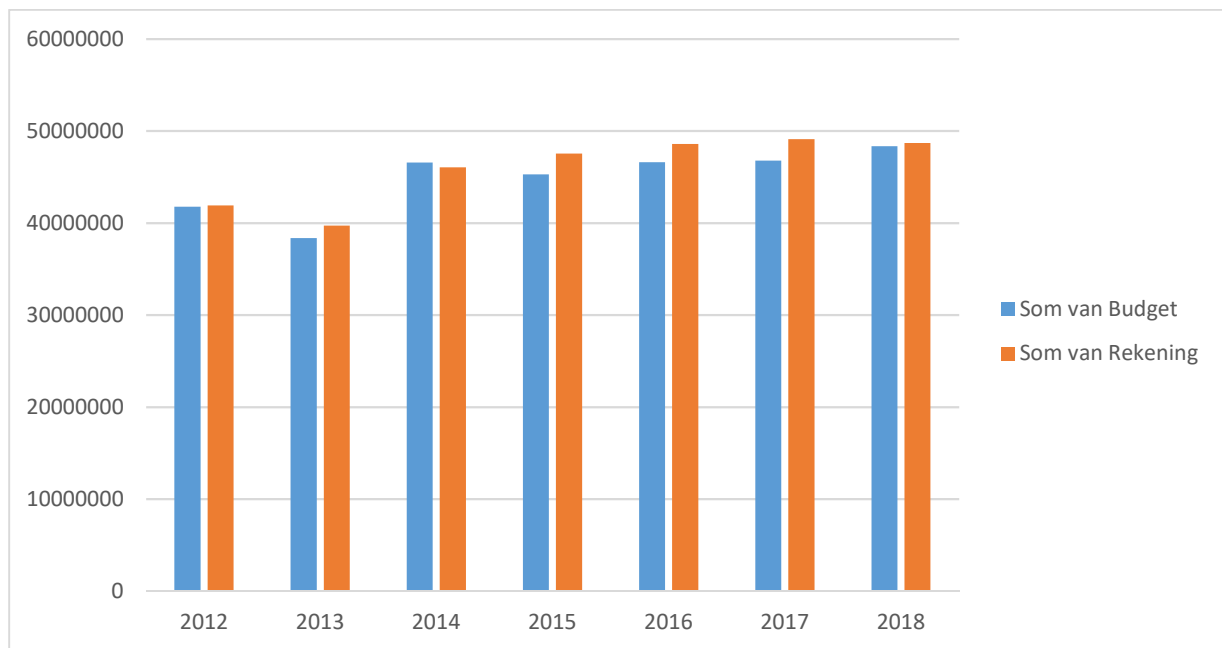
- een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en de geraamde ontvangsten (volgens de laatste aanpassingen);

Langs ontvangstenzijde werd € 48.682.140,60 gerealiseerd, daar waar €48.337.127,15 gebudgetteerd werd (na de laatste aanpassingen). Dit kadert binnen het voorzichtigheidsbeginsel op basis waarvan te verwachten inkomsten eerder voorzichtig worden ingeschat². Men kan dus helemaal niet beweren dat het bestuur de ontvangsten te hoog zou inschatten om de budgetcijfers op te smukken.

In onderstaande grafiek blijkt dit de voorbije jaren enkel in 2014 anders te zijn geweest; toen vielen de werkelijke ontvangsten lager uit dan hetgeen gebudgetteerd werd.

Opvallend is wel dat in de rekening van 2017 een iets hogere ontvangst gerealiseerd werd (€49.110.318,54); het moment van inkohieren van bepaalde belastingen kan hierbij een aanzienlijke rol spelen (zie infra).

Grafiek 14

Het overzicht van aanzienlijkste afwijkingen (in positieve zin) tussen enerzijds de geraamde en anderzijds de gerealiseerde ontvangsten ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Ontvangstenkrediet	Vorderingen	Vershil
BOT (opvang en transport afvalwater)	€ 1 950 000,00	€ 2 620 836,29	€ 670 836,29
Dividenden IBE	€ 373 600,00	€ 798 489,18	€ 424 889,18
Dividenden IBG	€ 681 200,00	€ 982 450,23	€ 301 250,23
Gemeentefonds	€ 5 396 441,24	€ 5 541 524,32	€ 145 083,08
Opcentiemen onroerende voorheffing	€ 11 384 843,70	€ 11 500 171,42	€ 115 327,72
Belasting op bouwen	€ 180 000,00	€ 264 024,15	€ 84 024,15
			€ 1 741 410,65

² Ook het iets te hoog ramen van de te verrichten uitgaven past uiteraard binnen deze filosofie.

De onroerende voorheffing, de belasting op opvang en transport van afvalwater (BOT) en het gemeentefonds keren regelmatig terug in bovenstaande lijst. Deze ontvangsten kunnen moeilijk nauwkeurig geraamd worden. Door hun aanzienlijke omvang is het bovendien zo dat zelfs kleine percentuele afwijkingen tot grote afwijkingen op het totaalbedrag kunnen leiden.

De uitvangst uit de belasting op bouwen kan eveneens moeilijk geraamd worden, doordat deze door één of meer uitzonderlijke projecten (bv. bouw van nieuwe loods) aanzienlijk kan stijgen. Hetzelfde geldt voor de dividenden inzake IBE en IBG, waarvoor in de loop van december steevast een min of meer stabiele uitbetaling wordt verricht (voorschot), maar in de maand juni een afrekening volgt die afhankelijk is van moeilijk te voorziene factoren. In de loop van 2018 bleek de afrekening zeer hoog uit te vallen, wat het gevolg bleek te zijn van een uitzonderlijk resultaat van de intercommunale TGK (Kampenhout-Steenokkerzeel-Perk).

Afwijkingen in positieve of negatieve zin inzake gemeentebelastingen kunnen doorgaans steeds verklaard worden door het tijdstip van de opmaak van één of meerdere (deel)kohieren. Gemeentebesturen kunnen belastingen vestigen tot 30 juni van het jaar volgend op het aanslagjaar. Uiteraard wordt er naar gestreefd om de vestiging zo veel mogelijk te laten plaatsvinden binnen het eigenlijke aanslagjaar, maar dat blijkt in de praktijk niet steeds haalbaar te zijn.

Het overzicht van aanzienlijkste afwijkingen (in negatieve zin) tussen enerzijds de geraamde en anderzijds de gerealiseerde ontvangsten ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Ontvangstenkrediet	Vorderingen	Vershil
Terugvordering afkoppelingswerken	€ 485 312,00	€ 19 947,07	€ -465 364,93
Aanvullende belasting op de personenbelasting	€ 13 463 439,51	€ 13 009 925,02	€ -453 514,49
Subsidie lokaal cultuurbeleid		€ -171 465,51	€ -171 465,51
Belasting verspreiding reclamedrukwerk	€ 400 000,00	€ 245 109,14	€ -154 890,86
Belasting op niet-bebouwde gronden	€ 140 000,00	€ 300,00	€ -139 700,00
Verkoop oud ijzer en papier	€ 180 000,00	€ 116 042,58	€ -63 957,42

De lagere ontvangst inzake afkoppelingswerken is te wijten aan de vertraging van de eigenlijke afkoppelingswerken; zolang deze niet aangevat worden, kan van de burger uiteraard geen tussenkomst gevorderd worden.

Wat de aanvullende personenbelasting betreft, lijkt de impact van de tax shift ondertussen toch wel voelbaar; door de tariefverlaging merken de lokale besturen dat de jaarlijkse, aanzienlijke toename uit deze belasting verder onder druk komt te staan.

De lagere ontvangsten inzake de andere vermelde belastingen houden zoals eerder aangehaald verband met het inkohieringsritme; in de rekening van vorig jaar was voor twee aanslagjaren aan belasting op niet-bebouwde gronden opgenomen (wat mee een verklaring vormt voor de hogere exploitatie-ontvangsten in 2017). Ook voor reclamedrukwerk is het tijdstip van inkohieren bepalend voor de eigenlijke ontvangsten van het boekjaar.

Bij opmaak van de rekening werd vastgesteld dat een subsidie inzake het lokaal cultuurbeleid tweemaal opgenomen werd; dit werd geregulariseerd.

De exploitatie-ontvangsten in 2018 bedroegen €48.682.140,60; dit bedrag kan bijna integraal gereconstrueerd worden op basis van onderstaand overzicht van 37 artikels (geselecteerd op bedragen > €50.000):

Nr.	Omschrijving	Beleidsitem	Algemene rekening	Vorderingen
1	Aanvullende belasting op de personenbelasting	0020-00	7301000	€ 13 009 925,02
2	Opcentiemen op de onroerende voorheffing	0020-00	7300000	€ 11 500 171,42
3	Gemeentefonds	0010-00	7400010	€ 5 541 524,32
4	Bijdragen hogere overheden bezoldiging onderwijzend personeel	08x0-00	7405010	€ 4 475 000,00
5	BOT (opvang en transport afvalwater)	0310-00	7021000	€ 2 620 836,29
6	Aanvullende dotatie gemeentefonds	0010-00	7404000	€ 1 093 776,04
7	Belasting afgifte van zakken en klevers	0020-00	7332300	€ 1 069 367,81
8	Bijdragen hogere overheden werkingskosten onderwijs	0800-0x	7405030	€ 1 058 118,31
9	Dividenden IBG	0650-00	7500200	€ 982 450,23
10	Premie gesubsidieerd personeel (GESCO)	0010-00	7404002	€ 906 605,54
11	Dividenden IBE	0640-00	7500200	€ 798 489,18
12	Belasting op economische bedrijvigheid	0020-00	7340250	€ 766 452,34
13	Aanvullende belasting op motorrijtuigen	0020-00	7302000	€ 503 621,67
14	Aanvullende dotatie ter compensatie Eliataks	0010-00	7404001	€ 468 729,36
15	Verh. onroer. goederen aan overheidsinstellingen	0050-00	7011200	€ 357 890,71
16	Belasting op bouwen	0020-00	7370000	€ 264 024,15
17	Belasting op de verspreiding reclamedrukwerk	0020-00	7342400	€ 245 109,14
18	Belasting identiteitsbewijzen/paspoorten/trouwboekjes/...	0020-00	7315000	€ 236 807,13
19	Maaltijden OCMW	0119-01	7031125	€ 206 981,03
20	Belasting op parkeren	0020-00	7361100	€ 181 683,47
21	Recyclagepark	0309-00	7021000	€ 154 284,00
22	Inschrijvingsgelden academie	0820-00	7003000	€ 149 306,00
23	Verh. onroer. goederen ondernemingen-gezinnen	0050-00	7011100	€ 117 817,52
24	Verkopen oud ijzer en papier	0309-00	7001990	€ 116 042,58
25	Schoolmaaltijden	0119-01	7031120	€ 115 799,98
26	Verblijfsbelasting	0020-00	7341900	€ 110 257,99
27	Belasting op tweede verblijven	0020-00	7377000	€ 101 143,00
28	Tussenkomsten in het toezicht en de bijlessen	0870-00	7031130	€ 97 010,77
29	Belasting op aansluiting riolering	0020-00	7310000	€ 90 000,00
30	Afschrijvingsvergoeding IWVB	0630-00	7450700	€ 89 212,69
31	Toegangsgelden buitenterreinen	0740-03	7003000	€ 85 351,77
32	Toegangsgelden sporthallen	0740-02	7003000	€ 82 916,10
33	Toegangsgelden speelpleinen	0750-01	7003000	€ 79 985,85
34	Concessies begraafplaatsen	0990-00	7004000	€ 76 720,00
35	Belasting op lichtreclames	0020-00	7342300	€ 60 840,00
36	Retributiereglement Sibelgas	0640-00	7450700	€ 52 819,28
37	Belasting op het ontbreken van parkeerplaatsen	0020-00	7373000	€ 52 000,00
				€ 47 919 070,69

Naast de vertrouwde inkomstenbronnen heeft ook de belasting op niet-geadresseerd reclamedrukwerk, voor het eerst geïnd in 2014, zich in tussentijd in de top van de ontvangstenposten gehesen. De belasting op honden werd met ingang van 1 januari 2017 afgeschaft en is dus niet meer terug te vinden.

De verhuur van welbepaald gemeentelijk patrimonium betreft hoofdzakelijk de verhuur van het politiecommissariaat (€344.000), maar tevens de verhuur van Charleroyhoeve, vliegveld, PWA, vredegerecht, Ahasverus, Kind & Gezin, Prinsenhof,....

Een aanzienlijk deel van de kost voor afvalinzameling en –verwerking wordt gedragen door de ontvangsten die hier rechtstreeks verband mee houden zoals de verkoop van vuilniszakken, stickers, oud ijzer en papier, alsook de toegang tot het recyclagepark.

Tal van sectorale subsidies worden in tussentijd niet langer geoormerkt, maar werden samengevoegd en ondergebracht in het gemeentefonds. Dit verklaart waarom in bovenstaande tabel bijvoorbeeld niet langer sprake is van afzonderlijke sport- of cultuursubsidies.

Wat de ontvangsten uit de sportsfeer betreft, dient te worden opgemerkt dat een aanzienlijk deel ervan in de loop van de voorbije jaren aan het autonoom gemeentebedrijf (AGB) werd overgedragen. Uitgaven of ontvangsten met betrekking tot overgedragen patrimonium zijn bijgevolg terug te vinden in de AGB-boekhouding.

2) Toelichting bij de financiële nota – Investerings (bijkomende info zie doelstellingenrealisatienota)

In het oorspronkelijke budget 2018 was voor €17.835.243,44 aan **investeringsuitgaven** voorzien. In de loop van het jaar werd dit bedrag via overdrachten verhoogd tot €28.487.437,14 (er vond in 2018 geen budgetwijziging plaats). Uit de jaarrekening blijkt dat van dit bedrag uiteindelijk €11.423.545,83 effectief werd uitgegeven.

Wanneer we in detail bekijken in welke sectoren deze uitgaven voornamelijk hebben plaatsgevonden, levert dit volgend schema op:

Code	Beleidsitem	Bedrag
0310-00	Beheer van regen- en afvalwater	€ 4 285 248,55
0200-00	Wegen	€ 1 612 132,79
0630-00	Watervoorziening	€ 1 421 878,66
0869-0x	Overige ondersteunende diensten voor het onderwijs	€ 1 201 122,53
0900-0x	Bijdrage aan het OCMW	€ 509 346,56
0400-00	Politiediensten	€ 451 152,83
0740-0x	Sport	€ 444 820,13
0119-03	Informatica	€ 432 680,02
0119-00	Overige algemene diensten	€ 301 744,65
0703-00	Openbare bibliotheken	€ 262 069,40
0119-02	WIEB (Loods Magazijn Gebouwen)	€ 77 232,17
0701-00	Cultuurcentrum	€ 69 801,73
0750-0x	Jeugd	€ 51 322,37
0729-00	Overig beleid inzake erfgoed	€ 49 320,98
0220-00	Parkeren	€ 31 124,23
0990-00	Begraafplaatsen	€ 26 695,47
0349-00	Overige bescherming van biodiversiteit en landschappen	€ 23 667,60
0820-00	Deeltijds kunstonderwijs	€ 20 659,71
0390-00	Overige milieubescherming	€ 20 606,90
0680-00	Groene ruimte	€ 19 952,97
0790-06	Kerkbestuur Sint-Rumoldus Humbeek	€ 17 859,54
		€ 11 330 439,79

Traditioneel blijkt een aanzienlijk deel van de investeringsuitgaven betrekking te hebben op wegenis- en rioleringswerken. Zo werd met betrekking tot de rioleringen liefst €4.285.248,55 (37,51%) en voor de wegen €1.612.132,79 (14,11%) besteed, wat betekent dat meer dan de helft (51,62%) van de investeringsuitgaven in één van deze twee categorieën onder te brengen is. De riolerings- en wegeniswerken hadden voornamelijk betrekking op Berkenlaan, Verlande Vijvers, Populierendallaan, Limbosbaan, Kapruin, Verbrandebrugsesteenweg, Spaanse Lindebaan, Heienbeek en Oostvaardijk. Onder de noemer 'wegen' werd tevens een trilwals aangeschaft (€23.056,55).

De aanzienlijke uitgaven in de sector 'watervoorziening' dienen uiteraard te worden bekeken in het kader van de operatie waarbij de gemeente het drinkwaterdistributienet aan De Watergroep heeft overgedragen. Bij laatstgenoemde instantie werd een deelneming van €775.000 aangegaan. Ten aanzien van TMVW/Farys diende een bedrag van €586.179 te worden voldaan voor uitgevoerde werken aan het distributienet (dading gemeenteraad).

Wat het 'gemeentelijk onderwijs' betreft, hebben de uitgaven vooral betrekking op de bouwwerkzaamheden aan school 't Villegastje te Strombeek (€1.073.528,70). Er werd tevens geïnvesteerd in informaticamaterieel voor de verschillende scholen.

Het OCMW bekam een investeringstoelage van €259.948,47; voor de procedure betreffende het 'hoekgebouw' werd €249.398,09 besteed, voornamelijk inzake erelonen van de architecten. Laatstgenoemde uitgaven zijn tevens terug te vinden onder het beleidsitem 'overige algemene diensten' en 'openbare bibliotheken'. Bij de bibliotheek werd tevens geïnvesteerd in een zelfuitleensysteem (€61.510,35).

De investeringstoelage aan Politiezone Grimbergen bedroeg €483.322,52. Het beschikbare saldo van de lening die destijds werd aangegaan voor de oprichting van het commissariaat werd aan het gemeentebestuur (bouwheer) overgemaakt (negatieve aanrekening van €32.169,69).

De informaticagebonden investeringen bedroegen €432.680,02; ongeveer de helft van dit bedrag had betrekking op vernieuwing van de serverinfrastructuur.

Inzake sport werd hoofdzakelijk geïnvesteerd in het vervangen van de vloer in sporthal Vertommen (€149.943,20) en de installatie van balvangnetten in de Populierendallaan (€70.487,34). Aan Merode Hockey Grimbergen werd een investeringstoelage van €50.000 verstrekt. In het kader van het geschil rond zwembad Pierebad werd ten gevolge van een door de gemeenteraad goedgekeurde dading €106.748,65 betaald aan aannemer Van Laere.

De dienst Werken in Eigen Beheer kocht een nieuwe vorkheftruck (€41.491,57) en verving het dak op de gemeentelijke loods (€21.462,98).

Bij het cultuurcentrum werd geïnvesteerd in een nieuwe loopbrug voor de schouwburg (€66.418,11).

De investeringsuitgave onder de noemer 'jeugd' heeft voornamelijk betrekking aan de toelage die aan Chiro Apollo werd verstrekt (€50.000).

De installatie van een vetafscheider aan de Tommenmolen (€34.872,20) en de vervanging van een stookolieketel voor het MOT (€14.448,78) zijn onder het item 'erfgoed' terug te vinden.

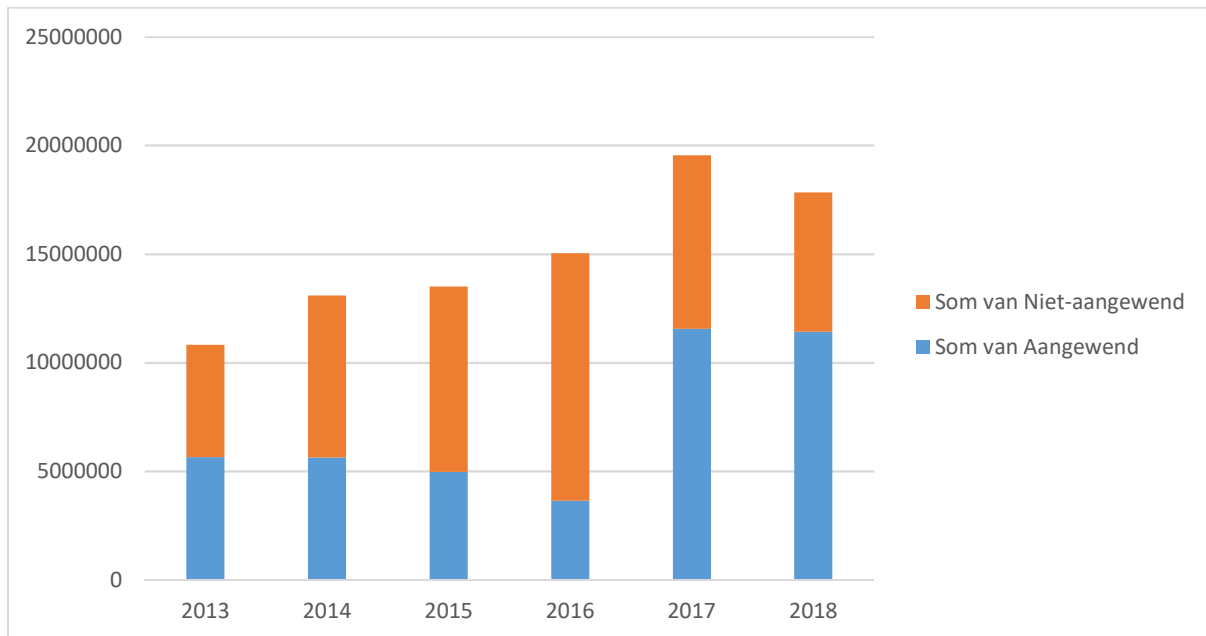
Op het vlak van investeringen kan worden vastgesteld dat heel wat gebudgetteerde kredieten niet of slechts in beperkte mate aangewend werden. Tal van projecten raakten achterop op de vooropgestelde timing en dit zowel wat betreft de vooruitgang van de reeds toegewezen projecten, als op het vlak van de opstart van nog aan te besteden werken. Vanuit de diensten wordt aangegeven dat de beschikbare personeelscapaciteit niet steeds toereikend blijkt te zijn om alle voorzien projecten binnen de vooropgestelde periode af te werken. Vermoedelijk kan een kortere opvolging en bijsturing van de budgetten doorheen het jaar toch voorkomen dat zich dergelijk omvangrijke verschillen tussen enerzijds het budget en anderzijds de rekening blijven voordoen. Als verzachtende omstandigheid kan met betrekking tot 2018 worden opgemerkt dat de voorgenomen budgetwijziging, waarbij heel wat investeringskredieten geschrapt konden worden, niet goedgekeurd kon worden aangezien het aanwezigheidsquorum op de bewuste gemeenteraadszitting niet behaald werd.

✓ Realisatiegraad

Waar de realisatiegraad in 2013 nog net meer dan de helft bedroeg (52,15%), zakte dit percentage in 2014 tot 43,06%, in 2015 tot 36,83% en in 2016 zelfs tot 24,28%. Tijdens deze periode was het opmerkelijk dat er steeds meer investeringskredieten gebudgetteerd werden, maar er jaarlijks steeds minder kredieten aangewend werden. In 2017 werd deze neerwaartse tendens op opmerkelijke wijze omgebogen en bedroeg de realisatiegraad 59,09%. Hierbij kon worden opgemerkt dat niet enkel het percentage van de realisatiegraad, maar tevens het werkelijk geïnvesteerde bedrag hoog uitviel. In 2018 werd in vergelijking met de voorgaande jaren nog steeds een hoog investeringsbudget voorzien, zij het minder dan in 2017. De werkelijke uitgaven waren qua grootteorde haast identiek aan die van 2017 en merkkelijk hoger dan die van de voorbije jaren. Op basis van

de initiële budgetcijfers en de eigenlijke rekeningcijfers is de realisatiegraad met 64,05% de hoogste van de voorbije zes jaar.³

Grafiek 15

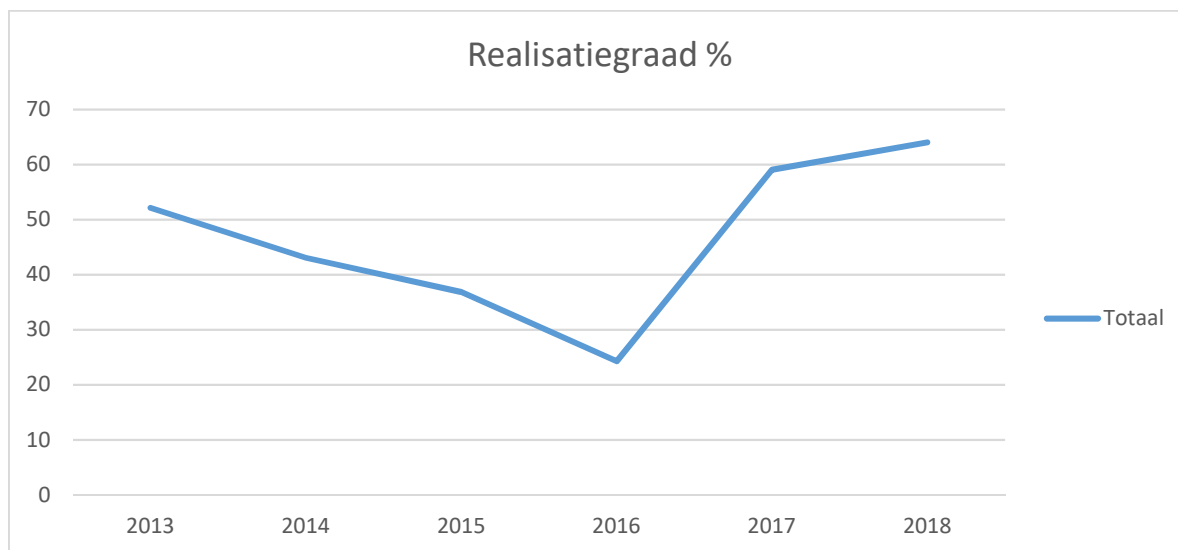
Waar de investeringen zich tijdens de periode 2012-2016 tussen €3.650.000 en €5.650.000 situeerden, werd in 2017 en 2018 respectievelijk €11.555.134,00 en €11.423.545,83 besteed. Toch kan worden opgemerkt dat op het einde van 2018 nog steeds een aanzienlijk bedrag beschikbaar bleef. Louter financieel betekent dit laatste een meevaller voor de jaarrekening, maar door niet aan te wenden bedragen toch te voorzien, wordt het bereiken van de voorgeschreven evenwichten bij de opmaak van budget en meerjarenplanning steevast een aartsmoeilijke opdracht. Bovendien kunnen niet-aangewende investeringskredieten steeds naar het volgende kalenderjaar overgedragen worden. Op die manier is het zo dat investeringen die qua timing achterop raken een aanzienlijke verzwaring van de volgende budgetten kunnen vormen.⁴

³ Deze op het eerste zicht behoorlijke realisatiegraad dient evenwel genuanceerd te worden aangezien men zich gebaseerd heeft op de oorspronkelijke budgetten van 2018. In de loop van 2018 werden deze budgetten verhoogd met de overdracht van niet-gebruikte investeringskredieten uit 2017. Dat maakt dat in het 'eindbudget' van 2018 een bedrag van €28.487.437,14 aan investeringskredieten voorzien was. Indien we dit bedrag als uitgangspunt nemen, dan valt de realisatiegraad terug tot 40,10%.

⁴ Merk op dat bij de analyse van de investeringsuitgaven doorheen de jaren steeds werd uitgegaan van enerzijds de bedragen vervat in het initiële budget en anderzijds bedragen van de jaarrekening. Er werd geen rekening gehouden met het gegeven dat bepaalde investeringskredieten in de loop van het jaar door middel van een budgetwijziging bijgestuurd werden.

Grafiek 18

Wat **investeringsontvangsten** betreft, was in het initiële budget een bedrag van €13.175.487,29 voorzien, wat na overdrachten tot €15.122.783,22 werd bijgesteld. Uit de jaarrekening blijkt uiteindelijk €7.867.356,70 te zijn ontvangen, wat toch merkkelijk lager uitvalt dan verwacht, maar wél de meest omvangrijke investeringsontvangst van de afgelopen jaren betreft.

Als reden voor de lager dan voorziene ontvangsten kan (net als aan uitgavenzijde) verwezen worden naar het gegeven dat tal van projecten achterlopen op de vooropgestelde timing. Een strikter opvolgen en bijsturen van de budgetten lijkt aangewezen, al kan ook hier als verzachtende omstandigheid worden opgemerkt dat de voorgenomen budgetwijziging van 2018, waarbij heel wat investeringskredieten geschrapt konden worden, niet werd goedgekeurd.

Code	Omschrijving	Bedrag
0630-00	Waternvoorziening	€ 6 622 223,00
0869-03	Subsidie - GBS Strombeek Villegastje	€ 453 872,97
0701-00	Cultuurcentrum	€ 420 000,00
0310-00	Beheer van regen- en afvalwater	€ 173 855,73
0050-00	Patrimonium zonder maatschappelijk doel	€ 140 405,00
0610-00	Gebiedsontwikkeling	€ 42 000,00
0750-00	Jeugd	€ 15 000,00

Uit bovenstaande grafiek kan worden opgemaakt dat het leeuwendeel van de investeringsontvangsten verband houdt met de overdracht van het drinkwaterdistributienet aan De Watergroep. Van vernoemde partij werd een betaling van €4.383.646,00 ontvangen. De uittreding als venoot uit Vivaqua leverde nog eens €2.238.577,00 op.

Voor bouwwerken aangaande basisschool 't Villegastje werd van Agion een subsidie van €453.872,97 bekomen. De Vlaamse overheid maakte €420.000 over met het oog op het vernieuwen van het theatertrekken in het cultuurcentrum.

In het kader van erosiebestrijdingsmaatregelen werd €173.855,73 ontvangen: €158.855,73 van de Vlaamse gemeenschap en €15.000 van de provincie Vlaams-Brabant (Potaarde).

De verkoop van een perceel grond gelegen te Kleuverbos-Dorekensveld bracht €140.000 op. Het ministerie van de Vlaamse gemeenschap verleende een subsidie voor RUP Beigemveld (€12.000) en in het kader van de herbestemming van de open ruimte (€30.000). Voor de aanleg van het skatepark werd van de provincie Vlaams-Brabant een toelage van €15.000 ontvangen.

Opvallend is dat er in 2018 net als in 2017 geen subsidies inzake rioleringswerken ontvangen werden, terwijl de afgelopen jaren net op dat vlak historisch veel geïnvesteerd werd.

3) Toelichting bij de financiële nota – Liquiditeitenrekening

De totale liquiditeitsuitgaven bedragen €3.732.465,71; het gros van dit bedrag, zijnde €3.582.793,41, heeft betrekking op de kapitaalaflossing van lopende leningen.⁵ Het saldo ten bedrage van €149.672,30 betreft leningen die door het gemeentebestuur aan het autonoom gemeentebedrijf werden toegestaan met het oog op het verrichten van investeringen.

In de liquiditeitsontvangsten is de opname van €3.000.000 aan nieuwe leningen terug te vinden, net als de jaarlijkse terugvorderingen van verstrekte leningen. Naast de beperkte ontvangst van Infrac West (€5.216,24), betreft het uiteraard voornamelijk terugvorderingen ten aanzien van het autonoom gemeentebedrijf. Deze vordering bedraagt €485.471,21 en is samengesteld als volgt:

Omschrijving	Aanrekeningen
Canon Pierebad	€ 382 379,22
Canon Schietstand	€ 11 581,32
Canon sportgebouw te Humbeek	€ 4 755,76
Canon Verbrande Brug	€ 12 757,60
Lening investeringen tem 2017	€ 60 607,40
Lening investeringen 2018	€ 13 389,91
	€ 485 471,21

In 2018 werd voor €3.000.000 aan leningen aangegaan; €2.000.000 bij Belfius in het kader van de projectbegeleiding bij het Hoekgebouw en €1.000.000⁶ bij BNP Paribas op basis van een klassieke marktbevraging. In het budget was voor de opname van leningen een krediet van €6.370.000,00 voorzien. Deze raming werd opgemaakt met het oog op het bekomen van een positief resultaat op kasbasis; laatst genoemd bedrag was niet vereist om de betalingsverplichtingen na te komen. Volgens de beleids- en beheerscyclus dienen leningen enkel nog te worden opgenomen in functie van de thesaurietoestand en niet langer op basis van koppelingen aan welbepaalde projecten. Dit is een gezond principe dat door het gemeentebestuur reeds van voor de opstart van de beleids- en beheerscyclus gehuldigd werd.

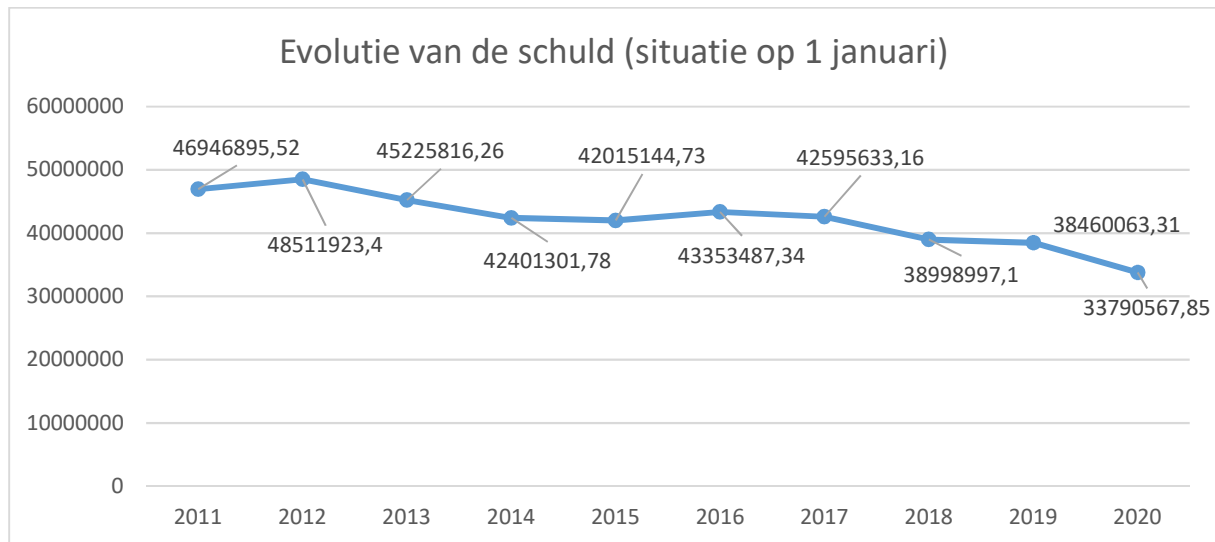
Ondanks de discrepantie tussen het gebudgetteerde en werkelijk opgenomen bedrag van leningen, is het budgettaire resultaat van 2018 positief. Dit is natuurlijk hoofdzakelijk te wijten aan de aanzienlijke exploitatiebonus, maar ook aan het investeringstekort dat minder negatief uitvalt dan verwacht (door de beperkte realisatiegraad en de aanzienlijke ontvangsten uit de watersector). Indien wél lening zouden zijn aangegaan, had het resultaat van het boekjaar er nog beter uitgezien. Toch is het onnodig om louter om deze redenen leningen aan te gaan, temeer daar dit een nefaste impact heeft op de autofinancieringsmarge, aangezien de opname van een lening uiteraard aanleiding geeft tot bijkomende kapitaal- en interestaflossingen tijdens het lopende meerjarenplan. (In elk geval dient het resultaat van 2018 in de eerst volgende budgetwijziging in de plaats te komen van het oorspronkelijk geraamde resultaat.)

⁵ €3.538.933,79 werd betaald aan de klassieke kredietverleners, €43.859,62 werd voldaan aan firma Krinkels omwille van de overeenkomst met betrekking tot de aanleg van een kunstgrasveld.

⁶ Volledigheidshalve kan worden opgemerkt dat bij de laatste afgesloten lening een historisch lage rentevoet werd bekomen. Voor de lening van €1.000.000 die in 2018 werd opgenomen, werd voor een periode van 20 jaar een vaste rentevoet van 1,58% bekomen.

Op basis van de bijkomende opname van €3.000.000 in 2018 ziet de evolutie van de uitstaande schuld er als volgt uit⁷:

Grafiek 17

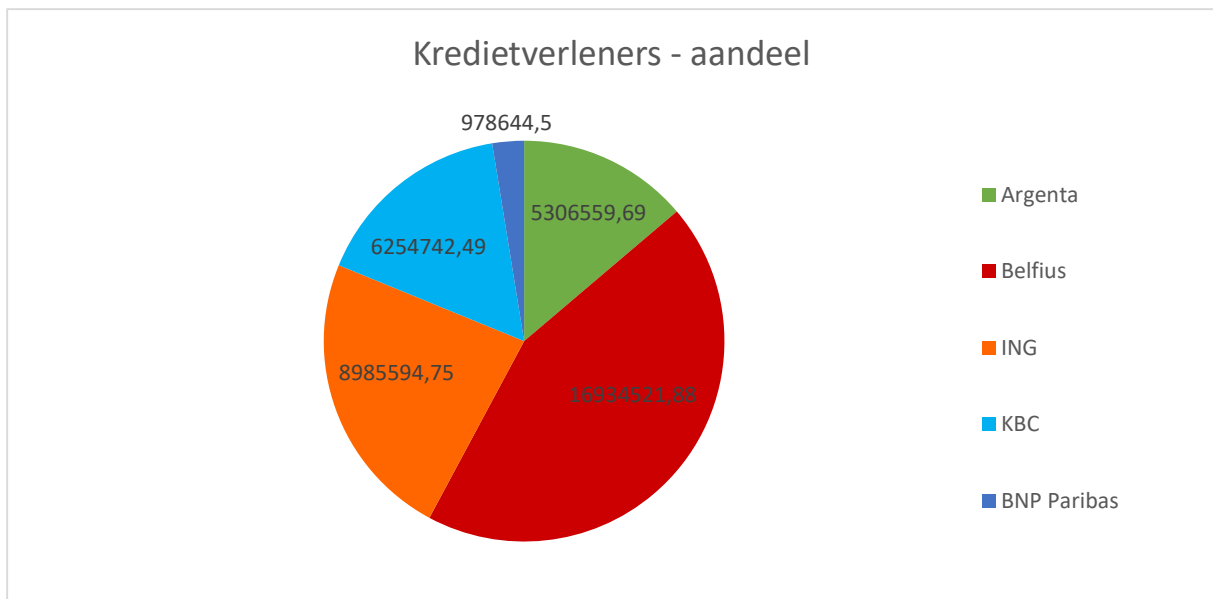

Na de dalende trend die vanaf 2012 werd ingezet, kon in de rekening van 2015 worden vastgesteld dat de uitstaande leninglast lichtjes toenam. De opname van €5.000.000 die in dat jaar plaatsvond, was immers groter dan de jaarlijkse afbouw van het uitstaande kapitaal, waardoor de uitstaande leninglast met iets meer dan €1.200.000 toenam. In 2016 werd net als in 2018 voor €3.000.000 aan leningen opgenomen, waardoor de uitstaande schuld weer lichtjes daalde. De jaarlijkse terugbetaling van kapitaaltranches bedraagt immers ongeveer €3.600.000. In 2017 werden geen leningen opgenomen, waardoor de uitstaande leninglast met €3.596.636,06 daalde naar €38.998.997,10 en daarmee voor het eerst sinds geruime tijd onder de grens van €40.000.000 belandde. In de loop van 2018 werd de schuld in beperkte mate verder afgebouwd.

Door de laatste lening toe te wijzen aan BNP Paribas Fortis, werd een nieuwe speler toegevoegd aan de leningsportefeuille. Hierdoor houdt gemeente Grimbergen thans leningen aan bij elk van de 5 grote spelers op de kredietenmarkt. Het overzicht van de verschillende kredietverstrekkers en hun respectievelijk aandeel in de uitstaande schuld op 1 januari 2019 ziet er als volgt uit:

⁷ De stijging van de uitstaande leninglast in 2012 is te wijten aan het DBFM-contract dat met Belfius werd gesloten voor de oprichting van het politiecommissariaat.

Grafiek 18

Hoewel dit niet behoort tot de transacties van 2018, kan worden meegegeven dat tijdens de eerste jaarhelft van 2019 nog geen nieuwe leningen werd opgenomen (in de loop van mei-juni 2019 werd wel gewerkt met korte termijnkredieten van 1 tot 2 weken). Indien er geen opname plaatsvindt zal de schuld ook in 2019 verder afgebouwd worden en zelfs behoorlijk aanzienlijk aangezien eind 2019 een bullet-lening van €1.000.000 op vervaldag komt (zie verwachte toestand op 1 januari 2020 in grafiek 17, indien in 2019 geen bijkomende lening wordt opgenomen).

Jan Pletinckx

Financieel directeur